

Keski-Suomen alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman valmistelutyöpaja 5.5.2021

Biotalous / Metsät monipuolisesti & puu

Nykytilan kuvausta

- Runsaat metsävarat.
- Monipuolinen metsäluonto, kansallispuistot.
- Metsien käyttöaste korkealla tasolla.
- Tehdaskonserneja, sahoja, hirsirakentamista sekä muita puualan yrityksiä, puurakentamista.
- Vahvoja metsätoimijoita: metsänhoitoyhdistykset, metsäpalvelu- ja koneyritykset.
- Biotalousosaamista ja koulutusta.
- Luonto- ja hyvinvointimatkailun kehittämiseen panostetaan.
- Luonnontuoteala ja Green Care nosteessa.
- Metsätalouden pinta-alasta suojeltu 6 % (tiukasti suojeltua 1,6 %).
- Vanhoja luonnontilaisia metsiä ja laho- ja palanutta puuta on vähän.
- Puot ja niiden välittömät elinympäristöt tärkeitä talousmetsien monimuotoisuuden keskittymiä.

Alustavat kehittämissuhteet

- Metsien kestävä ja monipuolista hyödyntämistä tulee edelleen jatkaa ja kehittää.
- Perinteisen metsäyrittäjyyden rinnalle tulee etsiä ennakkoluulottomasti uusia liiketoimintamalleja ja tuoteideoita.
- Metsäympäristön hyvinvointivaikutukset kannattaa hyödyntää ja tuotteistaa.
- Matkailun kehittämisessä on hyödynnettävä Keski-Suomen monipuolista luontoa, tuotteistettava ja tarinallistettava maisemia ja kulttuuriperintöä.
- Teiden kunnosta on pidettävä huolta.
- Puurakentamista tulee edelleen edistää.
- Luomua kannattaa edistää myös metsästä saatavissa tuotteissa.

Vahvuudet ja niiden ylläpito/hyödyntäminen

■ Biotalousosaaminen ja –yrittäjäyys

- Osaamisen ylläpito, osaamisen puutteiden tunnistaminen, erilaisen osaamisen arvostaminen
- Biotalous ekosysteemit – eri toimijoiden osaamisen yhdistäminen

■ Luonnonvarat ja raaka-aineet

- Esim. puuvarat, hiljaisuus – mahdollisuus kehittää yhä innovatiivisempia ratkaisuja
- Luonnonvarojen käyttö voi olla yhtä aikaa monia arvoja huomioivaa esimerkiksi taloudellista, ympäristöarvoja tai virkistämiskäyttöä huomioivaa.

■ Luonnon moninaisuus ja pienipiirteisyys

- Luo hyvät edellytykset luonnonvarojen hyödyntämiselle monipuolisesti ja kestävästi

■ Keskeinen sijainti

- Saavutettavuus, monipuoliset mahdollisuudet alueiden väliseen yhteistyöhön

■ Monipuolinen yrityskanta

■ Kokeilunhalu ja kehittämistahto

■ Maaseudun merkitys korostuu mm. biodiversiteetin ja hiilinielujen takia

Heikkoudet ja niiden poistaminen

■ **Asenteiden luomat heikkoudet**

- Rohkeuden puute, näköalattomuus, muutosvastaisuus ja yritteliäisyyden puuttuminen.

■ **Yhteistyön vähäisyys esim. yritysten, eri toimialojen, alueiden tai kuntien välillä**

- Tulisi luoda tiivis yhteistyön kenttä, jossa poikkitieteellisyys ja yllättävätkin yhteistyömahdollisuudet nousisivat esille.
- Yritysrühmähankkeet, joissa yritykset voivat kehittää yhteisen toiminnan lisäksi myös omaa toimintaansa.

■ **Kannattavuuden ja talouden haasteet**

- Biotalous ja kiertotalous asettuvat usein maaseudulle ja voivat olla yksi kannattavuuden ja talouden haasteiden taklaaja.

■ **Maaseudun palveluiden väheneminen ja infran heikentyminen**

■ **Puutteet digitaalisuudessa ja verkkoyhteyksissä**

- Tiedonvälityshankkeet digitaalisuuden mahdollisuuksista, yhteistyö digitaalisuuden käyttöönotossa.

■ **Markkinoinnin vähyys**

- Keski-Suomella ei ole niin vahvaa identiteettiä kuin joillain muilla maakunnilla. Voisiko tähän keksiä jotain, jota myös yrityksemme voisivat hyödyntää markkinoinnissaan?

■ **Heikkoudet liiketoiminnan tuotteistamisessa**

- Esim. Green care -toiminnan ympärillä on ollut hankkeita, mutta sen siirtyminen tuotteiksi yrittäjille on ollut vähäistä.
- Rohkeutta lisää tuotteistamiseen. Itsestään selvyys voi olla asiakkaalle aivan uusi kokemus, josta ollaan valmiita maksamaan.

Mahdollisuudet ja niiden hyödyntäminen

■ Yrittäjyyden ja yritysten uudet mahdollisuudet

- Vahvempi tuotteistaminen, erityisesti luontoon ja paikalliskulttuureihin liittyen; häpeilemätön ja vahvempi markkinointi -> lisänäkyvyyttä; kestävyys ja innovaatiohinkin liittyen esim. muovia korvaavat tuotteet.

■ Yhteistyö ja verkostojen luominen sekä vahvistaminen

■ Biotalouteen liittyvä uudelleen rakennus (kiertotalous, jakamistalous)

■ Jalostusasteen nostaminen

- Erilaisten pitkäikäisten puutuotteiden jalostus; villiyrtilt, villiruoka, luonnonmarjat; lääketeollisuuteen ja kosmetiikkaan liittyvät luonnontuotteet.

■ Matkailu ja ”uudet” matkailukonseptit

- Keskeinen sijainti kannattaa hyödyntää.
- Luonto + perinnebiotoopit, paikalliskulttuuri, hiljaisuus, erämaat, luontoreitit, maailmanperintökohteet, teollisuusmatkailu...

■ Vienti ja kansainvälistyminen

■ Tietoliikenteen vahvistaminen, Digitaalisuus

■ Avarakatseisuus

- Kyseenalaistaminen, erilaisten toimijoiden ja ihmisten avoin kuuntelu, uteliaisuus

■ Turvealueiden uusiokäyttö

Uhat ja niiden torjunta

- **ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen vaikutus ympäristöön**
- **Jämähdetään vanhaan ja jäädään jälkeen kehityksestä**
  - Asenteet; ajan, pääoman tai osaamisen puuttuminen; verkostojen ja yhteistyön vähyys
- **Aluekehittäminen epätasapainoista ja vastuu jää alueen asukkaille**
  - Annetaanko tukea vain tai vahvasti painottaen alueille, joissa positiivista kasvua on havaittavissa tai vastaavasti alueille, jotka ovat jääneet kehityksessä suuresti jälkeen. Väliinputoajaksi jäävät toinen ääripää tai keskivaiheilla olevat alueet.
  - Aluekehittämisen painotuksiksi valitaan kärkiä tai suuntauksia, jotka eivät hyödytä koko maakuntaa.
- **Epävarmuus tulevaisuudesta ja kansainväliset kriisit**
  - Miten ennakoidaan ja voiko uusiin kriiseihin varautua?
- **Asenteet ja ajatusmallit**
  - Kehitystä jarruttavat asenteet tunnistettiin heikkoutena ja jatkuessaan voivat muodostua myös vakavammaksi uhaksi.
  - Ristiriitaiset tavoitteet, vastakkainasettelu
- **Politiikka ja sen lyhytjänteisyys**

Hankkeita ohjelmakaudella 2014-2020

- Sykettä Keski-Suomen metsiin – puun liikkuvuushanke
- Lähienergialla omavaraisuuteen
- Käytäväharvennus: menetelmä nuorten männiköiden ensimmäiseen koneelliseen harvennukseen
- Rakennetaan puusta
- Monimuotoiset puron varret
- #Keski-Suomen retkeilyreitit maailmankartalle
- Keski-Suomen kansallispuistot kuntoon
- Kiehtova maisema
- Luonnosta lautaselle
- Luonnosta tuotteeksi
- LuontoVoimaa ja LuontoHoivaa Keski-Suomesta: Green Care -verkostosta virtaa luontopalveluihin

Metsä- ja puualan yritystukia 2014-2020

